Nordisk Råd

A 1558/præsidiet

Behandles i:
Præsidiet

Bilag:
Bilag: Medlemsforslag

J.nr. 12-00107-7

Præsidiets betænkning over

Medlemsforslag om oprettelse af en ombudsmandsinstans for grænsehindringer

1. Præsidets forslag

Nordisk Råd rekommanderer regeringerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige,

> *at* nå til enighed om en overenskomst mellem landene, der skal styrke borgernes juridiske rettigheder i forbindelse med forvaltningen af de nordiske konventioner og aftaler vedrørende bopæl, uddannelse, beskæftigelse eller lignende. Styrkelsen kan enten være i form af at oprette en nordisk ombudsmandsinstans for grænsehindringer eller at udvide mandatet for de eksisterende ombudsmænd

2. Baggrund

Den Socialdemokratiske Gruppe har fremsendt en forslag om at oprette en ombudsmandsinstans for grænsehindringer. Forslaget skal ses på baggrund af, at der på trods af 60 års politisk arbejde for fri bevægelighed fortsat er mange grænsehindringer, der har alvorlige konsekvenser for både borgere og virksomheder.

Forslaget går ud på, at det oprettes en ombudsmandslignende instans i Nordisk Ministerråds regi. Borgere, der føler sig krænket i forhold til forvaltningspraksis af deres nordiske rettigheder, skal kunne henvende sig til denne ombudsmandsinstans. De nordiske rettigheder fremgår af nordiske konventioner og angår særligt forhold vedrørende bopæl, uddannelse, beskæftigelse og lignende.

Ombudsmandsinstansen skal også kunne yde juridisk bistand i forberedelse af nordiske sager om grænsehindringer og forvaltningspraksis. Samtidigt skal ombudsmandsinstansen bistå og rådgive Nordisk Ministerråd og de nordiske regeringer og parlamenter om at undgå grænsehindringer i

forbindelse med lovforberedende arbejde og ved implementering af EU-ret.

Nordisk Ministerråd har i 2007 behandlet en lignende rekommandation fra Nordisk Råd (3/2007). Dengang blev Ministerrådet opfordret til at indstifte en nordisk "samordener" (koordinator) for grænsehindringer.

Svaret lød i 2008, at Nordisk Ministerråd netop havde oprettet Grænsehindringsforum, som skulle løfte frem og finde løsninger på konkrete grænsehindringsproblematikker. Grænsehindringsforummet har således i de seneste fem år undersøgt, prioriteret samt foreslået løsninger på konkrete grænsehindringer mellem landene.

Forummet har dog ingen formel eller juridisk rolle, der sikrer at borgers rettigheder ikke krænkes over grænserne. Dertil kommer, at Grænsehindringsforummets mandat udløber i 2013.

3. Høring

Forslaget har ikke været i skriftlig eller mundtlig høring. Derimod har samtlige nordiske parlamenter i april 2012 afholdt parlamentariske debatter om grænsehindringer i norden. Forslaget er derigennem blevet stillet flere steder og har modtaget støtte på tværs af partier og lande.

4. Præsidiets synspunkter

Præsidiet ønsker at styrke borgernes juridiske rettigheder i henhold til de nordiske konventioner og finder derfor forslaget interessant og relevant. Præsidiet vil dog ikke lægge sig fast på, hvordan det bedst sikres at reglerne overholdes og at den enkelte borger garanteres sine rettigheder. Derfor vil Præsidiet lade det være op til regeringerne at afgøre, om der er behov for at oprette en helt ny instans eller om rettighederne kan sikres ved at udvide mandatet for de eksisterende nationale ombudsmænd.

5. Konklusion

Nordisk Råd rekommanderer regeringerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige,

> *at* nå til enighed om en overenskomst mellem landene, der skal styrke borgernes juridiske rettigheder i forbindelse med forvaltningen af de nordiske konventioner og aftaler vedrørende bopæl, uddannelse, beskæftigelse eller lignende. Styrkelsen kan enten være i form af at oprette en nordisk ombudsmandsinstans for grænsehindringer eller at udvide mandatet for de eksisterende ombudsmænd

Göteborg den 26. september 2012

Bertel Haarder (V)
Cristina Husmark Pehrsson (M)
Helgi Hjörvar (A)
Juho Eerola (Saf)
Karin Åström (S)
Kimmo Sasi (saml)
Marit Nybakk (A)
Per-Kristian Foss (H)
Rigmor Andersen Eide (KrF)
Silvia Modig (vänst)
Simo Rundgren (cent)
Åsa Torstensson (C)

Bilag:

MEDLEMSFORSLAG

Nordisk Råd

A 1558/præsidiet

Behandles i:
Præsidiet

Bilag:
Bilag: Medlemsforslag

J.nr. 12-00107-7

Medlemsforslag om oprettelse af en ombudsmandsinstans for grænsehindringer

De nordiske lande har alle en ombudsmand, som på vegne af landets parlament fungerer som en kontrolinstans i forhold til den offentlige forvaltning. Institutionen er et vigtigt demokratisk instrument til at sikre, at borgeres rettigheder ikke bliver krænket af beslutninger truffet af den offentlige forvaltning.

Men når en nordisk borgers rettigheder bliver krænket i et andet eller flere nordiske lande er der ingen institution, der juridisk har mulighed for at tale borgerens sag.

Trods 60 års politisk arbejde for fri bevægelighed i Norden, er målet langt fra nået. Alt for mange borgere oplever store og små hindringer, når de vælger at imødekomme målet om nordisk mobilitet. En del af disse hindringer har yderst alvorlige konsekvenser både for enkelte borgere og for samfundsøkonomien.

I 2007 fremlagde Præsidiet et forslag om en samordnare för gränshindersfrågor (A 1407/presidiet). Et forslag som Nordisk Ministerråd valgte at afskrive, på grund af etableringen af Nordisk Grænsehindringsforum.

Grænsehindringsforummet spiller en vigtig rolle i at identificere nordiske grænsehindringer, men har ingen formel eller uformel rolle for at sikre, at borgeres rettigheder ikke bliver krænket over grænserne.

Derfor ønsker Socialdemokraterne i Nordisk Råd, at der i regi af Nordisk Ministerråd oprettes en instans, som borgere i Norden kan henvende sig til, hvis de oplever, at deres rettigheder bliver krænket i et eller flere nordiske lande på baggrund af landenes forvaltningspraksis vedrørende borgernes bopæl, uddannelse, beskæftigelse eller lignende. Denne instans bør i et vist omfang kunne yde nordiske borgere juridisk bistand i forberedelse af sager om nordiske grænsehindringer, der vedrører nordiske lan-

des forvaltninger og skal gives mulighed for at orientere relevante nordiske landes ombudsmænd herom. Endvidere skal instansen i samarbejde med Nordisk Grænsehindringsforum rådgive Nordisk Ministerråd og de nordiske landes regeringer og parlamenter om at undgå grænsehindringer i forbindelse med lovforberedende arbejde og ved implementering af EU-ret.

En sådan instans skal oprettes og basere sig på baggrund af en nordisk overenskomst tegnet af de nordiske lande.

På baggrund af ovenstående foreslår Socialdemokraterne i Nordisk Råd, at

Nordisk Råd rekommanderer regeringerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige,

at nå til enighed om en overenskomst mellem landene om oprettelse af en ombudsmandslignende grænsehindringsinstans i regi af Nordisk Ministerråd, som nordiske borgere kan henvende sig til hvis de oplever, at deres rettigheder bliver krænket i et eller flere nordiske lande på baggrund af landenes forvaltningspraksis vedrørende borgernes bopæl, uddannelse, beskæftigelse eller lignende

Reykjavik den 22. marts 2012

Anders Karlsson (S)
Anna Ljunggren (A)
Annette Lind (S)
Ann-Kristine Johansson (S)
Bendiks H. Arnesen (A)
Billy Gustafsson (S)
Eeva-Johanna Eloranta (sd)
Helgi Hjörvar (A)
Hilde Magnusson (A)
Karen Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Karin Åström (S)
Maarit Feldt-Ranta (sd)
Maria Stenberg (S)
Martin Kolberg (A)
Peter Jeppsson (S)
Peter Johnsson (S)
Sigridur Ingibjörg Ingadottir (A)
Sjurdur Skaale (Jvfl.)
Sonja Mandt (A)
Suna Kymäläinen (sd)
Thomas Jensen (S)
Tone Sønsterud (A)
Torfinn Opheim (A)
Tuula Peltonen (sd)